

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

-Soritori nefrancați nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N° 52.

Mercuri, 5 (17) Martie.

1886.

Brașovū 3 Martie 1886.

O telegramă din Peșta, ce am primit'o Sâmbătă s'era, ne-a comunicatū, că Desiderū Szilágyi, unul din cei mai de frunte conducători ai partidei opozițiunii moderate, a eșitū din ac'asta partidă. Foile unguresci publică scrisoarea lui Szilágyi, prin care acesta face cunoscutū, că ese din clubulū opozițiunii moderate, de'oarece a observatū, că între elementele întrunite în acestū grupū nu există acea reciprocă încredere, care este neap'eratū de lipsă pentru o conlucrare cu succesū.

Mai de multū încă se vorbea de o'recare încordare, ce ar fi existatū între cei doi conducători ai st'ângei moderate, Szilágyi și comitele Apponyi. Se d'icea chiar, că Szilágyi ar vrea s'și pregăt'escă calea pentru ca s'ajungă în cabinetulū lui Tisza ca ministru alū justiției. Ori cum ar fi, unū lucru nu se p'ote nega: cu ocaziunea desbaterii budgetare și acum în urmă în cestiunea reformei administrative, Desider Szilágyi a ținutū două discursuri, cari în fondū nu suntū decâtū nișce caligirice ale sistemului actualū de guvernare, ce culminează în sugrumarea naționalităților și concentrarea câtū mai mare a puterii de statū în mânilorū guvernului. Deosebirea între Szilágyi și Tisza este numai, că celū din urmă aflându-se la cârmă înaint'ază încetisorū, pe când celū d'înt'âu ar vrea s'ajungă la scopū prin câteva sărituri.

V'edut'amū noi bine, că sufletulū lui Szilágyi se av'entă la înălțimile ideilorū d-lui Tisza Kálmán, când, în cunoscutulū s'eu discursū în cestiunea naționalităților, a negatū orī ce dreptū de existență individuală pop'órelorū nemaghiare în acestū statū și a susținutū tesa teroristică, combătută cu at'ata dibăciă de c'ătră d-lū Mocsáry, că „d'ecă naționalitățile arū întrebuinta drepturile, ce li le dă legea din 1868, ca armă contra statului ungarū, atuncī guvernulū e în dreptū a restringe ac'astă lege.“

Nu mai nisce suflute rudite potū s'armonieze așa de multū chiar și în idealū cum armoniează Szilágyi cu Tisza. D'ecă Szilágyi v'is'eză de gloria, ce și-au câștigat'o b'ărbați de statū, ca Stein și Hardenberg în Prusia, d'ecă av'endū în vedere totū numai administrația centralistă din Prusia și Franța, Szilágyi voescē s' creeze unū statū tare unitarū cu o administrația energică, care fiind în mânilorū statului s' neutralizeze s'eu s' suprimē pretinsele „puteri centrifugale“ d'ecă în aplausele frenetice ale guvernamentalilorū Szilágyi declară, că sistemulū lui de reformă, care s' b'as'eză pe numirea funcționarilorū din partea statului, este îndreptatū și în contra naționalităților, adecă în contra „aspirațiunilorū lorū naționale,“ ce vinū în conflictū cu idea de statū unitarū maghiarū: atuncī cine se va mai îndoi, că d-sa nu este destulū de coptū spre a intra în cabinetulū d-lui Tisza? Și când d-lū Szilágyi aratā ca țintā nisuinta Ungariei d'asī c'ăștiga între marginele dualismului o preponderanță politică prin crearea unui statū național unitarū, nu se înt'elnesce elū ore cu ideile și aspirațiunile d-lui Tisza?

Cu t'ote astea Szilágyi pentru p'ăstrarea decorului exteriorū susține, că va r'em'ânē ca și până aci „opoziționalū-liberalū. Acesta este înt'elulū pasū, căci încă nici unulū dintre conducătorii de partidē n'a mărturisitū, că și-a p'ărăsitū principiile, când au eșitū din vre-o partidă, toți au d'isū, că și conservă principiile lorū de mai nainte. D-lū Tisza p'ote nici ast'adī nu va admite, că și-a renegatū principiile ce le profesa când a fostū opoziționalū.

Caracteristice suntū enunțările ce le-au făcutū șefii opozițiunii moderate la cetirea scriso'arei de adio a lui Szilágyi în ședința clubului. Mai n'ainte de t'ote comitele Albert Apponyi,

pe lângă elogiurile cele mai mari făcute persoanei lui Szilágyi a desmințitū aserțiunea acestuia privit'ore la lipsa încrederii reciproce în s'înulū partidei și a d'isū, că ea a isvoritū din o falsă impresiune. D'er mai importantă este declararea d-lui Apponyi, că și partidā sa urm'ăresce direcțiunea „liberală opozițională“.

Va s' d'icā nu mai suntū conservativi în camera din Peșta. Până acum partidā lui Apponyi trecea de conservativă, ba i se atribuia chiar și tendințe reacționare, etā însă, că deodată se declarā cu toți liberali opoziționali și acum se nasce întrebarea d'ecă mai există o opozițiune în sensulū adev'eratū alū cuv'entului în dieta ungară, afarā de opozițiunea Kossuthiștilorū. Suntemū curioși a cunosce rolulū ce este chematū a-lū juca d-lū Szilágyi. Deocamdatā putemū constata, că eșirea lui din partidā opozițională moderatā va face s' se schimbe constelația în s'înulū partidelorū maghiare și rezultatulū va fi et'ășī vr'o nouă fusiune.

P'ărerile r'espândite prin unele d'iare asupra motivelorū, ce au condusū pe d-lū Szilágyi d'a se retrage din partidā moderatilorū ni se parū parte false, parte pripite. A susținē că comitele Apponyi cu ai s'ei devinū totū mai conservatori și mai reacționari, după t'ote c'âte s'au auđitū în timpulū din urmă, după ce tocmai acum se discutā unū proiectū de lege din cele mai reacționare, prin care din fișpani se facū „Kreis vorsteheri,“ este o particularitate t'iszaistică.

Comitele Apponyi vine acuma și declarā, că este totū așa de liberalū ca și d-lū Tisza, s'eu mai bine că a încetatū d'a mai fi conservativū. D'ecă este așa, atuncī ac'asta partidā nu mai p'ote ținē drumulū de mijlocū, ci trebuie cu timpulū s'eu s' se fusioneze cu partidā st'ângei extreme.

În întrunirea clubului lorū Apponyiștii au declaratū că vorū s' trăiescā în amicitia cu cei din st'anga extremă. Ori-ce ar întreprinde însă și unii și alții, o opozițiune s'ănăt'osă și tare în Ungaria este cu neputință pe câtū timpū dieta maghiarā va sta sub presiunea temerei de naționalități.

Reforma administrativă.

Contele Albert Apponyi d'ice, că numirea funcționarilorū nu eschide selfguvernamentulū, de altă parte sistemulū alegerii funcționarilorū nu ofere nici o garanția pentru autonomiā. Prin estinderea sferii de putere a fișpanilorū nu se înlăturā relele. Istucniri evidente, agitațiunii naționale, le va observa fișpanulū, d'er r'ădăcina r'eului, și că ore organele administrative inferio're paralizē lucrarea de minare nu le va vedē. Fișpanulū va promova interesele partidei guvernului. Ac'asta nu tot'deuna vine la socotēlā elementelorū amicale statului. Într'unū comitatū modelū, pentru a îmboldi pe Românī contra candidațilorū opoziționali, s'au predatū candidațilorū partidei naționale rom'âne două cercuri. Dreptulū ce se dă fișpanului d'a d'ispune directū, este o stare excepțională; se măresce volnicia fișpanului și nu e supusū procederei disciplinare. Ministrulū p'ote, după proiectū, s' impedece realizarea orī c'ărui statutū municipalū, p'ote anula s'eu schimba orice hot'ărire, p'ote prin fișpanulū s'eu administra cum îi place. Alegerea funcționarilorū r'em'âne ilusoriā. Ministeriulū de interne e forulū celū mai înaltū în t'ote, chiar în afacerile private ale singuraticilorū. Noi, r'eut'ăciosii centraliști, vremū s' organizāmū autonomiā astfelū, ca municipiile nu numai s'șī resolve independentū afacerile lorū, ci s' și lucreze ca factorū directū în mijlocirea și controlarea afacerilorū de statū. Guvernulū desp'óie autonomiā de t'ote atributele ei de până acum și o face dependentă de voința și t'onele guvernantilorū; lasă municipielorū numai dreptulū d'a-și alege funcționarii, d'er își rezervă dreptulū, d'a pune în jocū acestū dreptū. (Aplause sgomot'ose în st'anga.)

Acestū proiectū se motivēază cu aceea, că așa cerū interesele statului ungarescū, că ilū ap'erā de dușmanii

din afarā și dinăuntru. Eu protestezū în contra acestui periculosū cursū de idei. Siguranța statului se așteptā numai dela deplină construire a statului de dreptū. În acestū proiectū însă nu v'edū altceva, decâtū unū pasū mai departe spre restrângerea libertății; de aceea îl respingū. (Vii aplause în st'anga și în st'anga extremă.)

În ședința dela 9 Martie a camerei deputațilorū s'au continuatū desbaterile asupra proiectului de lege municipală, întrerupte la 5 Martie.

Anton Tibád vorbește pentru proiectū. Elū încă vrē s' se numescā funcționarii, d'er asta nu-i destulū; trebuie s' li se punā la dispozițiune t'ote mijlocele necesare pentru ajungerea scopului, pentru realizarea marilorū țeluri. Și proiectulū apropiā cestiunea de rezolvare. Ce privesce tribunalele administrative și pragmatica serviciului, ministru președinte a declaratū, că guvernulū se ocupā cu ac'astă cestiune. Oratorulū are încredere în guvernū. E r'eu, că proiectulū nu precisēază responsabilitatea fișpanului, nu e adev'eratū însă, că nimicesce autonomia, municipielorū se rezervā f'orte multe prerogative. Oratorulū e aderentū alū administrațiunii statului. Primesce proiectulū.

Constantin Olay respinge proiectulū și primesce propunerea lui Bartha.

Stefan Leszko: Legea de până acum este unū patū alū lui Procuste pentru municipii; în proiectulū de față însă se p'ăstrează principiile conduc'tore ale legii de până acum și asta se numescē autonomiā! A trăi bine, a lucra puținū, a juca tarocū (în c'ărți) asta va fi calificațiunea mandarinului, nu, a fișpanului. (Ilaritate). Respinge proiectulū.

Blasiu Orban: În timpū de 15 ani s'a r'esturnatū administrațiunea n'óstrā de trei ori; aceste experimente arū fi fostū destulū pentru unū seculū. Oratorulū critică proiectulū, care dă pr' mare putere fișpanului. D'ecă va deveni lege acestū proiectū, atuncī Koloman Tisza va fi vice-rege alū Ungariei, tiranulū legislațiunii și alū țerii, în care va domni prin sateliții s'ei, prin fișpani. Vomū avē starea de asediū în pace. Respinge proiectulū.

Alexandru Hegedūs: Aceia, cari punū interesele statului ungarescū mai pre susū de t'ote, vorū sacrifica treptatū din autonomiā totū ce stā în calea validității intereselorū statului. Oratorulū vorbește în contra aserțiunilorū contrariilorū proiectului. Amicii numirei funcționarilorū au înt'ebatū, că pentru ce s' se numescā numai contabilulū, fisiculū și c'ăpitanulū poliției? Simplu pentru aceea, fiindū că cele mai multe pl'angeri, ce vinū din comitate, privescū manipularea banilorū, starea sanitară și siguranța publică.

Contele Apponyi a adusū în desbatere și cestiunea naționalităților. R'em'âne unū lucru necorectū, că ore partidā guvernamentală orī opozițiunea cautā sprijinulū naționalităților; d'er nu e totū una, d'ecă am'endouē partidele facū ac'asta. D'ecă naționalitățile se alăturā la partidā guvernamentală, ac'asta e în pozițiune a ocroti interesele naționale prin instituțiunii în administrațiune, în instrucțiune ș. a.; opozițiunea din contrā nu e în pozițiune a controla naționalitățile, d'a pune prin dispozițiunii o țintā nisuintelorū lorū.

Oratorulū nu crede, că însuși deputatulū Mocsáry cu t'otā atitudinea sa, dușmanā față cu reuniunea de cultură, aprobā și comentarele ce s' facū ideii de statū maghiarū de ceilalți contrari ai reuniunii de cultură. Primesce proiectulū

Albert Kiss critică proiectulū, ca dușmanū libertății. În ședința dela 10 Martie celū dint'ăitū vorbitorū fū Petru Truța, alū c'ărui discursū l'amū publicatū împreună cu r'espunsulū ministrului Tisza.

Ignatz Helfy s' adresēază înt'ăitū c'ătră Truța și asigurā, că și elū și partidā lui voescū deplinā egalitate de dreptū în ac'astă ț'eră, d'er nu în înțelesulū lui Truța, care a numitū cestiunea naționalităților unū tractatū socialū și vrea s' punā naționalitatea rom'ână pe piciorū egalū cu națiunea ungarescă. (Vii aplause în st'anga extremă.)

Trec'endū la proiectū, d'ice că estinde puterea guvernului. E r'eu, că nu se precisēază cerculū de activitate a fișpanului. Se stabilescē volnicia fișpanului. Votēază pentru propunerea lui Bartha.

Desider Szilagy se declară pentru centralizare în administrațiune, numai să se numescă funcționari culti și speciali. Aserțiunea lui Truța, că proiectul e îndreptat contra naționalităților, e greșită. Departe de noi o maghiarizare forțată pe față sau în ascuns. Dér respectul de limba maternă a naționalităților nu trebuie să ne impedeze, ca acestu stat să fiă puternic și național. Proiectul va servi, și acesta e ținta principală a politicii ministrului președinte și cred, că și a noastră a tuturor, ca să lege cât se poate de strinsu statul unguresc, ér nu să se desfacă în state federative, în fragmente cu timbru local. (Vii aprobări.) Franca nu s'a născut din părți desperate? Și Prusia nu s'a născut din cele mai diverse provincii? N'amă fi orbi, decât nu ne-amă folosi și noi de aceleși mijloce? Ce formeză puterea reală a Ungariei în raport cu Austria? Unitatea sa și prin acesta realizarea consecventă a unei mari politici naționale și nu în sensul rasei, ci în sensul statului. (Vii aprobări.) Ungaria trebuie să pășescă pe tărâmul centralizării. În general nu primesce proiectul, fiind că nu e făcut după placul lui, mai ales, că ar vré și aceea ca și vicespanul, să se numescă.

(Va urmă.)

SCRILE DILEI.

M. Sa monarchul Austro-Ungariei a notificat print' o scrisore M. Sale regelui României căsătoria arhiducelui Carolu Stefanu cu arhiducesa Maria Teresia.

—x—

Westung. Grenz. de la 5 Martie publică o corespondență din Pesta, în care se scrie: „Függtlenseg“ a susținut în numărul său de la 28 Februarie c., că 5 membri ai unui tribunal s'au lăsat a fi prinși în mreji unui cămătaru, contra căruia s'au făcut dese arătări criminale. Cămătarul, cum se dice unu Evreu, cunoscea pe acei consilieri de tribunal și procurorii ai statului, cari se află în referințe materiale strimtorate și spre a câștiga pentru sine, le deschise unu credit. Indata ce se imăna o arătare criminală contra cămătarului evreu, aceea se amăna și se făcea mușama, așa că nici una n'a ajuns la a doua instanță. Deși „Függtlenseg“ n'a numit tribunalul de care vorbea, ministrul justiției a ordonat cercetare în contra senatului penal de la tribunalul din Budapesta. Ministrul justiției l'a numit prin urmare. În urmă a recunoscut și „Függtlenseg“ că a fost vorba de primul tribunal al țării. Acesta a produs mare senzațiune.

—x—

Ministrul Trefort a mai „pripocsit“ pe următorii preoți gr. or.: Vasile Chindî din Darloț și Pavel Ciocan din Bărești cu câte 80 fl., Ionu Moga jun. din Rodu și George Popu din Ludoșulă-mare cu câte 60 fl. — Iartă-le lor, Dómne, că nu știu ce fac!

—x—

Oficiul „Kolozsvári Közlöny“ într'unu articol de fondu preamăresce entuziasmul Maghiarilor pentru serbarea zilei de 15 Martie și dice între altele: „Naționalitățile au amărit și voru amări bucuria noastră asupra gloriosei dezvoltări a Ungariei. Noi amă crezut, că prin zelul nostru vomu câștiga prieten bun pentru idea de stat maghiar, dér ne-amă înșelat, că suntem înconjurați de dușmani neimpăcați. Agitațiunea naționalităților este unicul nor, ce s'a vădit și se vede pe firmamentul senin al dezvoltării noastre. Dér să nu ne îngrijim de acestu nor, care peste câteva decenii va dispărea, ca o amenințare netrebnică. În 1848 aceste

elemente centrifugale s'au răqimat pe țările monarchiei noastre și totuși nu ne-au putut cutropi; și acum voiesc Epigonii să ne cutropescă, când nu sunt ajutoari de nimeni și când Ungaria a dobândit simpatia Europeanilor?... Ziua de 15 Martie să ne dea o nouă putere, pentru ca să ne putem pregăti pte tocmai în contra celui colos, care înainte cu 37 ani a nimicit nobilele aspirațiuni ale Maghiarilor! — A vrut să dice ceva lăia bugetară, dér nu scim de ce i-a tremurat cumplitu falcile și a eșit altă dănanăia.

—x—

La tribunalul din Sighetul Marmăției, în 10 Martie s'a făcut o grevă forțe mișcătoare. Print' o ordinațiune a ministerului de justiție lăia diurniștilor s'a scădut de la 80 cr. la 31 cr. pe zi. Președintele tribunalului în ziua de 10 Martie a chemat pe toți diurniștii, în număr de 22, în sala tribunalului și le-a comunicat ordinațiunea ministerială. Diurniștii au protestat în contra acestei volnicii, însă inzadar. La întrebarea președintelui, decât primesc să lucreze și mai departe pentru diurna de 31 cr., toți și-au dat diușiunea. Unii, cari de 15—20 de ani lucrau acolo, plângu și se tanguiau, că au o familie numerosă și că cum voru susține-o; alții ér aru fi fost dispuși să lucre și pe unu preț atătu de bagatelă, dér nu i-au lăsat ambițiunea. În sfârșit președintele cu ochii plini de lacrimi le-a mulțumit pentru serviciul lor și le-a spus, că cu totă bună voința el nu le pte ajuta. — Astea sunt apucăturile guvernelor risipitoare, d'a arunca pe cei nenorociți, cu lefurile cele mai mici, pe drumuri, sub cuvânt că au să facă economii. Miseria!

—x—

În Brașov s'a deschis biuroul pentru bilete de drum pe căile ferate ungare. Biuroul se află în Strada Vămii Nr. 10. Totu în biuro se primesc și bagagele de călătorie. Biletele se pot cumpăra cu 48 de ore înainte de plecare, cu același preț ca și la cassa gării Brașovului.

Ni se scrie din Petroșeni cu data 3 Martie n.: „Domnule Redactor! În corespondința publicată în Nr. 27 alu prețuitului țiar ce redigiați, din partea unui participant mi se făcu imputarea, că la „Bal lu român“ ținut la Petroșeni în 1 Februarie, nu numai că nu am luat parte, conform promisiunii date mai multora, dér ce e mai mult am interz preoților și învățătorilor tractual participarea; în fine acelu participant eschiamă dicend: „Așa conducători avem noi Români. Apoi să le fiă de bine“. Causale pentru cari nu am luat parte sunt bine cunoscute participantului. Dér totuși ca publicul să nu fiă dus în rătăcire dechiar, că nimăru nu am promis a lua parte la menționata petrecere, cu atătu mai puțin e adevărat, că așu fi interzis preoților și învățătorilor districtual participarea, prin urmare, ce a scris participantul, e fals, și era bine să și pună și numele, cum îi place a numi pe aceia despre cari scrie. Primiți etc.“ — Stefanu Radicu, protopopu

—x—

După cea mai nouă statistică, în Ungaria sunt peste 800 de mii Evrei și se speră, că în câțiva ani se va implini milionul. Êtă unu bogat isvoru de sporire a „patrioților“

—x—

Elena Teodorini, vestita cântăreță română, care de prezentu se află în Bucuresci, în luna viitoare se duce la teatrul din Lissabona, unde e angagiată cu o lăia lunară de 20,000 franci.

—x—

În Galiția s'a întrerupt cu desăvârșire comunicațiunea pe căile ferate din cauza zăpezii celei mari. Totu asemenea în Bucovina a trebuit să înceteze circularea trenurilor. Dela țără vinu sciri despre nenorociri întemplate. În multe sate casele nu se mai vedu din zăpadă. În România încă a fost întreruptă comunicațiunea.

—x—

Renumita cântăreță Adelina Patti a fost fluerată în teatrul din Valencia în opera „Traviata“. Cântăreța a fugit luându-și tôte bijuteriile și 15,000 franci ce i se cuveniu în acea séră. Diarele de acolo spun, că încă n'a fost o cântăreță așa cumplitu fluerată.

—x—

La 22 Martie n. împăratul germanu Vilhelmu împlinește etatea de 89 de ani.

Adunarea estra-ordinară a comitatului Carășu-Severin.

Lugoșu, 8 Martie 1886.

(Urmare.)

„Dér isvorul sfârșierilor din viața socială — continuă d. Brediceanu — vrea să-l găsescă d-lu Bésan în alegere, însă cu totul totu aiurea își au ele sorginta: din colosala grăpă despărțitoare ce a săpat'o sistema actuală și au dezvoltat'o creaturile ei între cetățeni. Cetățeni sunt „plebs-contribuens“ cari în casuri de nevoie trebuie să-și țină peptul să li-l gărască, ér în pace să-și vândă perina de sub capu și țundra în spate, pentru de-a susține în imbuire și imbelșugare o clasă de oficianți adunată din tôte părțile țării și aruncată în spate ca să-lu stăpănescă și povățuască, fără considerare d'era cunoscă limba și datinele; — ér decât e Român cu parola oficială: ca în interesul ideii de stat maghiar să-lu urască, persecute sărăcescă despăia și opărescă pe tôte tărâmurile de dezvoltare. Scie și d-lu Bésan omeni cari trăesc și-și cheltuesc averea în așa mod, încâtu nici n'ămă de nemul lor nu s'a gândit la așa traiu, și sunt Români aceia ce facu acesta — Români denumiți de guvern, căci trebuie în estu modu de silă de milă să împartă cu prietenii lui — din venitele gras — (cu sémă și fără sémă — Coresp.) ce i-le ertă guvernul a-le scote de pe spatele poporului. Cu așa clasă privilegiată nu se pot întreține relațiuni sănătoșe în viața socială. Însă cu privire la întrebarea, ce și-ai permis d-le Bésan a uni-o pune: Că cu administrațiunea ori cu Tribunalul stau eu pe picioru mai bun? răspund: că oficiile fiă ele administrative ori judecătorești, au să stea ele însele pe picioru bun cu ori și cine. Ele au să-și implinescă datorința consciincios după lege, neimpărțind favoru nici în drepta, nici în stanga și atunci voru fi și de mine și de ori și care cetățen onest respectate și stimate. Din parte-mi nu știu — după această deliniare a pozițiunii mele față cu autoritățile publice — pre care din aceste autorități a voit d-lu Bésan să o compromită, administrațiunea ori judecătoria, sau d'ora pe amândouă când a admis: „că ele pot sta cu părțile și pe picioru bun și pe picioru rău“. (D-lu Bésan a admis așa ceva de sigur în urma propriei sale esperințe, căci parerese — decât e permis să dai creșământu gurilor slabe, cari în cele mai multe casuri vorbesc și adevăruri — numai modul acesta de procedere — de-a sta pe picioru bun cu puterile — îl mai susțin ca domnu în spinarea Românului, de care prin purtarea sa de multu s'a făcutu nevrednicu. — Coresp.)

— Inzadaru stă d-lu Bésan pe picioru bun cu totu ce-i neromân — eu n'ășu voi să fiu profetu —

FOILETONU.

Reforma gimnasiului.

I.

(Urmare.)

Cu tôte acestea limbile clasice nu se mai priviau numai ca nesce instrumente pentru priceperea cărților bisericesti, ci li-se atribua o deosebită influință asupra culturii formale a școlarilor. Științele reale câștigă totu mai multă valoare; însuși Melancton a scris manuale de physică și aritmetică, — elu a contribuit multu la progresul școlii, de aceea se și numesc cu dreptu cuvântu praeceptor Germaniae. Între alții, cari s'au interesat de gimnasiu, e Sturm, Trotzendorf și Neander.

Nu trece mult și se înființă în sinul bisericeii catordinul iesuiților, menit a combate și împedece lăfșirea protestantismului. Se înțelege, că și iesuiții s'au apucat mai întâiu de școlă. Ei împartu gimnasiul în studia superiora și studia inferiora, cele din urmă ér în cinci classa: 1) Infima classis grammatica; 2) Media classis grammatica; 3) Suprema classis grammatica (syntax). 4) Humanitas; 5) Rhetorica. Arta de a vorbi frumosu latinesce este idealul instruciunii; nu ideile, ci stilul autorilor (cu deosebire alu lui Cicero) era scopul principalu. Limbile materne suntu desconsiderate în fa-

vorul limbei bisericesti, care după planul iesuiților avea să se estindă în tôte lumea, și astfel întreaga omenime vorbindu aceeași limbă să stea sub puterea infalibilă a Papei. „Fanatismu pentru credința romano-catolică, ură neimpăcată asupra ereticilor, instruciune superficială în totu felul de știință și arte, dresură în limba latină, exerciții în cestiuni de bună cuviință — acesta era orbitorea aparință; — astfel caracterisază Schmidt în „Istoria pedagogiei“ școlile iesuiților. Abia pe la începutul secolului nostru, ne mai putend resistea presiunii spiritului timpului, au primitu în planul de învățământ și științele reale ca pe unu malum necessarium

Ce privesce educațiunea în sensu strictu, oricine e în clar, când se gândesc la principiul: scopul sfârșesc mijlocele. Disciplina și controla esagerată erau de natură a nimici totalu individualitatea școlarilor. Uniformitatea școlilor a rămas proverbială: Se dice, că unu ministru de culte alu Franciei s'ar fi exprimat la ocaziune, pe când erau încă iesuiții la putere, că elu scie la cutare oră, ce capitolu se citește din Iuliu Caesar în tôte gimnasiile din Franca. Cu tôte acestea influința iesuiților s'a lășit în tôte țările catolice; „Ratio atque institutio studiorum societatis Iesu“ a rămas până aji cu puține modificări planul de învățământ în multe școli catolice, cu deosebire în Austria.

La vremea lor erau gimnasiile iesuiților, superioare celor alalte institute de același fel, se înțelege, aveau și partea lor bună: buna ordine, disciplină etc.; organizarea lor însă, fiind de natură conservativă, punend totu poadul pe credință și nu pe știință, au rămas cam pe aceeași treptă de dezvoltare, pe când gimnasiile protestanților au progresat.

Baco de Verulam, renumitul filosofu englesu, a fost celu dintăiu, care a combătut aprecierea peste măsură a limbei latine. Cu elu începe direcțiunea numită în filosofia nouă realismu, care exercită o radicală influință asupra instruciunii. Mai târziu Ratich și Comenius (Germania) ceru propunerea limbei materne, tractarea mai pe largă a științelor reale, combinarea studiului limbilor cu realile și introducerea exercițiilor gimnastice, cererile lor însă au rămas cereri. Abia prin sec. XVII își câștigă limba maternă mai mare valoare. Pe la jumătatea sec. XVIII pietistii: Francke, Thomasius etc. punu preț și mai mare pe științele reale, și fiind că pietatea e scopul lor înlocuesc autorii clasici cu noulu testament. Basedow cu conștii săi filantropiști (fericirea neamului omenesc, ca scopu alu educațiunii) Salzmann, Campo, Trapp etc. desconsideră limbile clasice și recunosc, ca adevărate obiecte de învățământu folositoare științelor reale. Cu încetul se formează școlile reale independente, inferioare și superioare; în unele locuri se combină gimnasiul cu școlă reală și astfel se nasce așa numitul gimnasiu realu.

(Va urmă.)

par'că aşu fi sigură că pe copilul lui Ungurii — dacă va ţine asta sistemă nu-l vor mai numi notar publicu, cu totă crescerea „patriotică” ce i-o dă (Vocă dintre Români: Aşa o fi! Dacă ar fi fostu s'e-lu alegemă noi, nici d-lu Bésán nu ar fi astăđi notar publicu.)

„Especiorările d-lui Bésán în contra autonomiei bisericei noastre mai tare mau durutu, căci şi pe ce-lu mai mândru de autonomia ei, Cum te miri, că biserica noastră nu pôte prospera cum ar' fi de dorit!” — Când puterea statului, guvernul, care e obligat a da mâna de ajutoru bisericei şi scólei, în locu de-aşl îndeplini obligaméntul s'eu — face chiar contrariul, subminându-o şi punendu-i mii şi mii de pedecă la totă mişcarea, la totă încordarea spre binele bisericilor noastre. Cum se prospereze biserica şi scóla noastră, când, pentru că sunt românesci, sunt punctul luat la ochi de guvern şi atăcatu necontentit. Cum se pótă biserica autonomă prospera, — când guvernul abusându de drepturile de supra-veghiare pune în capul bisericilor — în cele mai multe casuri — ómeni, carl de vreme de lepădă de popor şi se angajeză a fi unelte órbe în mâna guvernului chiar în biserică şi în scóla. — „Până unde va ajunge acésta — nu potú şci! Şi cu greu credú, că şi d-lu Bésán imi va puté garanta, că la vre-o vacanţă guvernul nu va boteza vre-unu Calvinu, ilu va îmbrăca în rasă şi ni-lu va trãmite ca archireu în vre-o Eparchiă a bisericei noastre.

Dice d-lu Bésán: „N'avemú inteligentă, pentru aceea nu ne trebuie autonomiă.” Dapoi fără autonomiă vomú avé inteligentă!?

„Totú preocupătiunea orbesce pe omú! Că n'avemú destulă inteligentă în proporţiunea numerului nostru, e îndevăratu, dér de ce nu avemú? — Răspundú: „Pentru că suntemú séraci! — O şcie destulú de bine d-lu Bésán cum studiaza Români, cu câte necásuri şi neajunsuri, o şcie şi aceea, cum a studiatu elú şi eu. D-nii Bésán şi Brediceanu au fostú stipendişti ai familiei Mocioni.”

D-lu Bésán a mai storsú parale şi dela fosta „Reuniune a femeilor din Lugosú” şi dela câti alţi, carl cu unu bunú, dér cu réu s'firsitú i-au datú mâna de-ajutoru. Apoi din ce sérăcimú, totú mai puţin se vorú hotári a umbra la scóla, ori a ajufa la studiu pe cutare ténérú talentatú. — Şapoi şi carl potú s'e-şl creşcă copiii, cu ce prospectu o potú face acésta sub sistema actuală, dacă nu cu gându-lu, s'e trecă hotarale, ori ca ajungendú s'alege cariera — s'e fiá siliţi a călca în picioare totú ce-i e mai scumpú şi mai sântú naţiunei şi bisericei noastre, numai ca s'e se facă plăcutú Ungurilorú şi pentru acéstu preţú s'e capete graţiă a linge talerile şi a róde ósele ce le lapedă domni sub masă.

„Onorată Congregaţiune!” esclamá mai departe d-lu Brediceanu, cu fruntea senină rădicată şi cu-o voce solemnă şi pëtrunđătoare: „Şi eu am copii, — dér dacă aşu şci, că, după ce cu jertfe mari le-am datú crescere şi cualificătiune ca s'e pótă trăi în acésta ţeră, ar trebui s'e se lapede de naţiunea, de biserica, de limba şi de totú ce mie, părinţilorú şi strămoşilorú noştri le-a fostú mai scumpú şi mai sântú pe acéstu lume, — atunci mai bine le-aşu... nu v'e potú spune ce, căci e prea îngrozitorú. Éta pentru ce nu avemú şi nu putemú avé inteligentă! Altcum, mai bine fără inteligentă, decâtú cu farisei şi cărturarí. Ómeni de simţire curată şi însufleţiţi ne trebuiescú noué în acésti timpí grei în carl trăimú, — cu carl cu mai multú succesú potú lupta, decâtú cu invétaţi blăstamaţi. Eu credú, că am combătutú vederile d-lui Bésán şi de aceea susţinú propunerea mea.”

Terminându d-lu Brediceanu, — „marele patriotú” Bésán li mai adreséză neşce reflecşii, lucru firescú, totú de soiulú celorú de mai susú şi astfelú întocmite, încatú s'e nu cümva s'e se strice cu cei dela putere.

După acestea luându cuvéntul Comitele supremú Tabaydy, după ce s'e invérta într'o parte şi alta pe fotelú şi-şl resfoi de vre-o câteva ori përulú impréşciatú, apoi după ce işl mai suci musteţele si-şl luá posiţiă începú: „Că părerea d-lui Bésán e fórte bună şi corectă şi-o aprobéză, nu aşa înse a d-lui Brediceanu, carele după cum s'e vede e inamicú neîmpăcatú alú statului maghiarú şi a totú ce e maghiarú şi ar vrea ca totú ce există s'e se prăpădescă. Ce priveşce unele legi despre carl d-lu Brediceanu amintesce „că n'ú s'e execută, trebuie s'e repetezú cuvintele d-lui ministru „Tisza” ce le-a rostítú în dietă: „Că Români s'e se pórté mai altcum, căci atunci şi guvernul va tracta mai ecuitabilú cu densii căci prin vorbirí agitátóre ca şi d-lu Brediceanu, vomú

*) Dovédă, câtú de multú ţine d. Bésán la biserica şi scóla s'a confesională, suntú cuvintele d-lui Bésán din congregaţiunea dela 1 Octomvre a. tr. a acéstu comitatú, când a şisú: „Dacă confesiunile nu-sú în stare se-şi susţenă scólele lorú confesionale, atunci închidă-le, ori le predea statului. (Veđi Nr. 214 a „Gaz. Trans.” din 1885 — Coresp.)

mai înăspri tactica faţă cu naţionalităţi. (Vocă dintre Români: Puteţi, căci totú suişulú are coboríşú!)

Comitelui supremú Tabaydy ii răspunde d-lu Brediceanu într'unú tonú solemnú, şi fixându-lu cu ochii: „Numai demnităţii şi scaunului ce ocupi potú s'e atribui afirmaţiunea d-tale, că eu aşu fi „inimicú alú statului maghiarú şi a totú ce e maghiarú”, după cum ţ-a plăcutú a enuncia; declarú însé afirmarea d-tale de-o însinuare nebasată, neadevărată şi nedemnă. Eu am declaratú sistema de guvernare a statului maghiarú de ađi de „inmorală şi coruptă” şi acésta o repetú şi acuma şi stau locului, dacă voiţi a mă trage la răspundere.”

— La sfatulú d-lui Tisza şi alú d-tale, ca s'e ne schimbămú purtarea politică, răspundú: „Ce s'e mai schimbămú şi până unde!? — La 1861 era destulú, s'e te aréti iubitorú de libertate şi cu „schwarz-gelb” ca s'e treci de bunú patriotú. Mai târđiu decâtú unú Românú se făcea deachistú,*) putea s'e devină Comite supremú, jude la tablă etc. Acum te potú face liberalú şi guvernamentalú, cum vei voi, au Ungurii destui ómeni de-ai lorú nu mai dau nimicú pe alipirea la principii, nu-le mai trebuiescú renegaţi. Şi ca s'e i spărie şi s'e nu se mai adreseze la ei le cerú lucruri carl şi-le credú imposibile. Anume astăđi s'e cere dela unú bunú patriotú s'e vorbescă unguresce în casă şi familiă, i se ia în nume de réu, decâtú i se botéză copii Tiberiu Cicero. În scóla, în biserică inscenéză reforme carl vatămă sêmţulú nobilú şi pe patrioţii prefăcutí ii sumutá s'e facă începutulú. Apoi, decâtú vomú merge totú aşa preteceste s'e potú afla mii şi mii şi ca s'e-şl probezú că numai pretecestú e afirmativa rea purtare politică a noastră: te rogú scrie d-lui ministru Tisza s'eu decâtú ilú ai d-ta d-le Tabaydy te rogú dá-mi registrulú acelorú condiţiuni, după carl e recunoscutú unú nemaghiarú în acéstu statú de bunú patriotú. Avendú eu şi consoţii mei acéstu conspectú ilú voiu ceti şi decâtú voiu afla, că potú împlini condiţiunile diatrénsulú ilú voiu subscrie şi-lu voiu şi împlini cu punctualitate. Dacă voiu vedé însé, că nu potú cai omú care ţine la demnitatea şi la caracterulú s'eu împlini acele condiţiuni — atunci mă recomandú din acésta ţeră, v'e lasú cu statú cu guvernú, cu putere cu totú...! Una însé e sigurú, deşi nu potú s'e se întempele, că decâtú d-voastră ve-ţi isgoni în éstú modú pe totí ómenii sincerí ca mine — cum o lécă va sufla vântulú altfelú — voi ve-ţi trimite după noi, ca s'e v'e puteţi înţelege cu poporulú — care totú de mine şi de alţi ca mine, carl ii voimú binele şi prosperarea — ascultă şi va asculta — érá nu de voi.”

— După aceste cuvinte a-le d-lui Brediceanu, comitele supremú Tabaydy vine a mărturisi că a fostú în rétăcire despre d-lu Brediceanu şi că a conchisú, că voesce a agita, numai din modulú de vorbire alú d-lui.

În fine punendú-se la votú propunerea de a se primi s'eu nu apelulú comitatului Aradú, ca prin o adresă s'e se róge ministrulú — respective guvernulú — a denumi funcţionarí administrativi, s'e primeşce cu sgomotoşce „helyes”-urí şi „eljen”-urí din partea mamelucilorú ce erau de faţă — s'e înţelege că între ei şi câtiiva Români — ér din partea puţinilorú Români verđi, cu inimă românescă ce erau de faţă s'e respinge cu indignaţiune. Celú puţinú, decâtú nu au pututú face mai multú şi-au salvatú consciinţa! — Trecendú-se apoi la ordinea şilei s'au pertractatú celelalte puncte din programú fiindú d'unú interesú mai multú localú nici nu le amintesú.

— borgovanulú. —

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alú „Gaz. Trans.”)

PESTA, 16 Martie. — Camera deputaţilorú a primitú proiectulú asupra jurisdicţiunei ca basă a desbaterii speciale cu 207 contra 141 voturi.

SOFIA, 16 Martie. — Guvernulú desminte scierea „Agenţiei Havas,” că prinţulú Bulgariei ar fi renunţatú la declaraţiunile sale de mai înainte cu privire la numirea sa ca guvernatorú generalú alú Rumeliei ostice pe timpú nedeterminatú, Guvernulú declară, că principele nici n'a făcutú nici n'a aprobatú alte declarări, decâtú acelea ce se cuprindú în învoiala scrisă de ministrulú de esterne Zanoft.

DIVERSE.

Ce s'e lucre economulú în luna lui Mărţişorú? „Cărtile Săteanului” răspundú: 1. S'e samene ovésú, orzú, gráu de primăveră, mazere, mazeriche. 2. S'e are şi grape bine locurile unde are de gândú a sêmna fa-

*) D-lu Bésán ca deachistú — schimbându-se ca vremea — a trântitú la alegerea de ablegatú dietalú în cerculú Făgetului pe E. Mocioni în semnú de recunoscínţă pentru stipendiulú primitú ca universitarú... După aceste devenindú deputatú şi schimbându-se în tiszaiştú a fostú numitú notarú publicú în Lugosú.

sole, linte, tabacú, cânepă, inú şi napl. 3. Décă s'a svéntatú pământulú, trebuie grape holdele, ce le avemú cu gráu, trifoiu şi lucernă, dér numai după ce acelea au răsăritú bine. 4. Printre sêménaturile de tómnă şi de primăveră s'e póte arunca sêménţa de trifoiu. 5. Bucatale trebuie înturnate şi aerisate de câte ori numai avemú vreme. 6. Grajdurile trebuiescú curăţite şi aerisate, cu deosebire în şile senine. 7. Nutreţulú celú mai bunú trebuie grijitú pe timpulú aratului. 8. Zama de gunoiu trebuie cărată pe pământurile, unde voimú a sêmna napl. 9. Putemú începe cu lucrulú grădinei — de ne lasă vremea — şi sêménamú: anisonú, curechiu timpuriu, caralabe, cartafiolú, morcoví, pëtrunjei, salată, şelerú, pastarnocú, mărarú, chimenú ş. a. Apoi începemú altuirea pomilorú; sádimú şi mutám pomisorii. Pe la sfârşitulú lunei deslegámú altoii din anulú trecutú. 10. Curăţim pomii de omide bărbătesce. 11. Scóla de pomi se pune în rândú bunú. 12. Scoarţa uscată a pomilorú bêtráni trebuie rasă osú, ér trunchiulú, astfelú curăţitú, trebuie spălatú cu apă în care amú stinsú varú. 13. Perii, merii şi frágarii trebuie acum s'e-i tundemú de vërfú; pomii nucuroşi însé (nucii, piersecii, prunii, cereşii) trebuie cruţatí pe câtú nu mai se póte, că ei ciungărindu-se potú fórte lesne s'e se pericliteze (primejdéscă.) 14. Scrófele fétate trebuie ţinute bine; de nu ne îndurámú a le da grăunţe, atunci s'e le dămú crumpene (baraboi); purceii trebuiescú deprinşi la mâncare. 15. Trebuie lăsaţi verii la scrófele de prásilă, carl n'au fétatú. 16. Coşniţele albinelorú trebuiescú curăţite, ér gaura deschisă puţinú, că pe la sfârşitulú lunei prindú a afla câte ceva de mâncare. 17. Cruţă iepelie însărcinate! 18. Lucrulú câmpului începe: curăţimú fênaţele de muşinóia, pietrii şi crengi; locurile góle de érbă le sêmnamú cu sêménţa de érbă. 19. Cine nu are fârină pe mai multú timpú, macine acum, că de ce trece din vreme — de aceea lucrulú se sporesce.

Sfatú bunú dér scumpú. Intre lucrurile rëmase după mórtea renumitului doctorú olandezú Boerhave s'a găsitú şi unú pachetú bine închisú şi sigilatú, care purta inscripţiă: „Singurele şi cele mai profunde secrete ale medicinii.” Cândú s'a licitatú biblioteca doctorului repausatú, pachetulú acesta s'a plătitú cu 10,000 fiorini. Ajungendú cumpëratorulú acasă cu comóra dobânditá, o deschise cu o nerăbdare nespúsă. Ce s'e veđi însé! După ce a desfăşuratú o mulţime de hártili, găsi în fine o foiţă, pe care erau scrise cuvintele: „Ţine capulú rece, picioarele calde şi tráesce regulatú, potú apoi s'e riđi de totí doctorii!”

Unú fluviu în focú. — Clydulú, unulú din fluviile Scoţiei, a înfăţişatú acum câte-va şile spectacululú extraordinarú alú unui fluvii în focú. De mai multe sêptemáni se observase pe suprafaţa apei aburí luminoşi, cărorú nu se dedese prea multă atenţiune; acum câte-va şile unú pescarú din vecinătate de Glasgow, după ce-şl aprinsese pipa, aruncă chibritulú încă aprinsú în apă, şi d'o dată flacările se întinseră d'asupra fluviului până la o mare depártare. Acest fenomenú se atribue unei acumulări de gaz provenindú din stratele de carbuní, carl se află sub fluvii. Unú faptú analog s'a constatatú în 1829 la Holms, unde mai multú timpú apele au fostú pline de gaz, căre se putea aprinde ori când şi a cărui aflare era datoritá totú unei asemenea cauze.

NECROLOGÚ. — Societatea academică „România. Jună” din Viena face cu profundă tristetiă cunoscutá incetarea din vieţa a fostului ei membru *D-r Is. Fr. Popú*, medicú secundarú în spitalulú generalú imperialú. Ceremonia funebrală s'a celebratú în 11 Martie în capela din acélú spitalú, ér rëmăşiţele pământesce s'au depusú în cimitirulú centralú.

Fiá-i ţeréna uşorá şi memoria eternă!

O atenţiune deosebită. — În biserica unui satú de lângă Berlinú, de câte ori se procéde la o cunună, se acopere inscripţiă d'asupra icónei dela Altarú şi acésta din consideraţiune cătră pãrechea, ce se cunună, căci acolo stă scrisú: „Dómne, iartá-le lorú, că nu ştiu ce facú!”

Cursulu pieţei Braşovú

din 16 Martie st. n. 1886.

Bancnote românesce	Cump.	8.65	Vënd.	8.68
Argint românesc		8.50		8.60
Napoleon-d'ori		9.97		10.—
Lire turcesce		11.20		11.30
Imperiali		10.20		10.30
Galbeni		5.86		5.90
Scrisurile fonc. „Albina”		100.—		101.—
Ruble Rusesce		124.—		125.1/2
Discontulú		7—10		% pe anú.

Editorú: Iacobú Mureşianu.

Redactorú responsabilú: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursul la bursa de Viena
din 12 Martie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	104 35	Bonuri croato-slavone	104 75
Rentă de hârtia 5%	95 70	Despăgubire p. dijuna de vin	100.—
Imprumutul căilor ferate ungare	153 25	Imprumutul cu premiu ung.	121 75
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (1-ma emisiune)	101 50	Losurile pentru regularizarea Tisei și Segedinului	124 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtia austriacă	86 15
Amortisarea datoriei căilor ferate de osti ung. (3-a emisiune)	115 25	Renta de arg. austr.	86 20
Bonuri rurale ungare	104 75	Renta de aur austr.	114 60
Bonuri cu cl. de sortare	104 75	Losurile din 1860	140 25
Bonuri rurale Banat-Timiș	104 75	Acțiunile băncii austro-ungare	879 —
Bonuri cu cl. de sortare	104 75	Act. băncii de credit ung.	308.—
Bonuri rurale transilvane	104 75	Act. băncii de credit austr.	309 60
		Argintul — Galbini împărătesci	5.92
		Napoleon-d'ori	999.— ¹ / ₂
		Mărci 100 imp. germ.	61 55
		Londra 10 Livres sterlinge	125.70

Bursa de Bucuresti.

Cota oficială dela 28 Februarie, st. v. 1886.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	94 —	95 —
Renta rom. amort. (5%)	96 ¹ / ₂	97 ¹ / ₄
convert. (6%)	88 ¹ / ₂	89 ¹ / ₂
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30 —	32 —
Credit fone. rural (7%)	103 ¹ / ₂	103 ¹ / ₄
" " " (5%)	86 —	86 ¹ / ₂
" " " (6%)	98 ¹ / ₂	99 ¹ / ₄
" " " (5%)	92 ¹ / ₂	93 ¹ / ₂
" " " (5%)	83 —	83 ¹ / ₂
Banca națională a României 500 Lei	—	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	15 —	14 ¹ / ₄
Banconote austriace contra aur.	2.00 —	2.02

Cea mai bună
Hârtie de țigarrete
este veritabilul
LE HOUBLON
fabricată franceză
de **GAWLEY & HENRY, în PARIS**
A se feri de imitațiune

Acastă hârtie se recomandă cu căldură din partea domnilor Dr. J. J. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru că au să absolut și pentru că nu are în consistența sa nici o meară străicătoasă;

Aprópe de gara Brașov se află de dată cu chiriă

Unu ferestru cu abur,

SISTEMULŢ TOPHAM CU 14 PÁNZE.

Totu acolo se mai află unu magazin,

Pivniță și terenul liberu

in cari se primescu totu felulu de mărfuri, pe cari la casu de lipsă, se voru da și imprumuturi.

Condițiunile se se întrebe la „Albina“ institutu de creditu și de economii, *filiala Brașov.*

5-8 J. D.

CONCHEMARE

SOCIETATEA BRAȘOVENILORŢ

pentru

AJUTORAREA PRISONERILORŢ

leși va țin

ADUNAREA GENERALĂ

pentru anulul 1885 în 21 Martie a. c. n.

la 11 ore a. m.

in sala cea mare a sfatului.

la care suntu toți membrii societății prin acesta cu onore conchemați.

Obiectele de pertractare voru fi:

1. Raportulu Direcțiunii comitetului și socotelele.
2. Alegerea comisiune de revederea socotelelor.
3. Propunerea comitetului cu privire la remuneratiunea secretarului și a celor trei invetatori.
4. Pertractarea altor propuneru, cari se voru face de către membrii Asociațiunii și cari trebuiescu a se da președintelui cu o și mai înainte de adunarea generală.

Brașov in 13 Martie s. n. 1886.
Direcțiunea Comitetului Asociațiunii.

Mersulu trenurilor

pe linia **Predealu-Budapesta** și pe linia **Teiușu-Aradu-Budapesta** a calei ferate orientale de statul reg. ung.

Predealu-Budapesta				Budapesta-Predealu					Teiușu-Aradu-Budapesta				Budapesta-Aradu-Teiușu.				
	Trenu de persoane	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenu omnibus	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu accelerat	Trenu omnibus			
Bucuresci	—	—	7.45	Viena	—	—	—	—	—	Teiușu	11.09	—	3.56	Viena	11.00	7.15	—
Predealu	—	—	12.50	Budapesta	6.47	—	3.15	6.20	8.00	Alba-Iulia	11.46	—	4.27	Budapesta	8.05	1.45	8.00
Timișu	—	—	1.09	Szolnok	10.37	—	7.28	9.11	11.40	Vinutul de josu	12.20	—	4.53	Szolnok	11.02	3.44	11.40
Brașov	—	—	1.40	P. Ladány	1.44	—	8.27	11.26	2.31	Șibotu	12.52	—	5.19	Aradu	11.12	4.02	12.00
Feldióra	6.22	—	2.27	Oradea mare	5.33	—	—	1.28	—	Orăștia	1.19	—	5.41	Aradu	3.37	7.53	5.25
Apatia	7.01	—	2.55	Várad-Velenceze	—	—	9.45	2.00	—	Simeria (Piski)	1.48	—	6.08	Glogovațu	4.18	—	6.19
Agostonfalva	7.33	—	3.38	Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—	Deva	2.35	—	6.39	Gyorok	4.38	—	6.46
Homorodu	8.01	—	4.17	Mező-Telegd	—	—	10.28	2.34	—	Branictea	3.04	—	7.04	Paulișu	4.51	—	7.00
Hașfaleu	8.45	—	4.47	Rév	—	—	11.36	3.18	—	Ilia	3.36	—	7.29	Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Sighișóra	10.10	—	5.42	Bratca	—	—	12.10	3.41	—	Gurasada	3.50	—	7.41	Conopu	5.38	—	7.51
Elisabetopole	10.29	—	7.37	Bucia	—	—	12.43	4.01	—	Zam	4.25	—	8.12	Bérvova	5.57	—	8.10
Mediașu	10.39	—	8.01	Ciucia	—	—	1.31	4.26	—	Soborșin	5.09	—	8.49	Soborșin	6.42	—	5.58
Copsa mică	11.19	—	8.21	Huedin	—	—	2.56	5.08	—	Bérvova	5.56	—	9.29	Zam	7.14	—	9.28
Micăsasa	12.12	—	9.05	Stana	—	—	3.29	5.27	—	Conopu	6.18	—	9.49	Gurasada	7.43	—	9.56
Blașu	12.56	—	9.43	Aghiriș	—	—	4.00	5.50	—	Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23	Ilia	8.01	—	10.17
Crăciunelul	1.30	—	10.02	Ghirbeu	—	—	4.18	6.02	—	Paulișu	7.12	6.30	10.37	Branictea	8.21	—	10.38
Teiușu	1.45	—	6.20	Nedeșdu	—	—	4.36	6.24	—	Gyorok	7.27	6.47	10.52	Deva	8.47	—	11.05
Aiudu	2.11	—	6.59	Clușiu	—	—	5.05	6.43	—	Glogovațu	7.56	7.17	11.18	Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Vinutul de susu	2.55	—	7.15	Apahida	12.03	—	—	7.03	—	Aradu	8.10	7.32	11.32	Orăștia	10.10	—	12.24
Uióra	3.17	—	7.43	Ghiris	12.31	—	—	7.28	—	Szolnok	2.39	12.00	4.53	Șibotu	10.43	—	12.53
Cucerdea	3.24	—	7.43	Cucerdea	2.16	—	—	8.51	—	Budapesta	3.16	12.14	5.10	Vinutul de josu	11.04	—	1.22
Ghiris	3.31	—	8.29	Uióra	3.12	—	—	9.31	—	Viena	7.10	2.10	8.16	Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Apahida	3.31	—	8.55	Vinutul de susu	3.32	—	—	9.43	—		—	8.00	6.05	Teiușu	12.05	—	2.24
Clușiu	3.31	—	9.04	Aiudu	3.41	—	—	9.51	—								
Nedeșdu	4.09	—	9.12	Felauș	3.41	—	—	9.51	—								
Ghirbeu	4.09	—	10.23	Crăciunelul	3.50	—	—	9.58	—								
Aghiriș	5.36	—	10.23	Blașu	4.25	—	—	10.24	—								
Stana	5.56	—	12.32	Micăsasa	4.50	—	—	10.44	—								
Huedin	5.56	—	12.59	Copsa mică	5.41	—	—	11.28	—								
Ciucia	6.08	—	8.00	Mediașu	6.08	—	—	11.44	—								
Bucia	6.29	—	8.34	Elisabetopole	6.40	—	—	12.18	—								
Bratca	6.45	—	8.59	Sighișóra	7.00	—	—	12.36	—								
Rév	7.00	—	9.34	Hașfaleu	—	—	—	1.22	6.01								
Mező-Telegd	7.26	—	10.16	Homorodu	—	—	—	1.56	6.40								
Fugyi-Vásárhely	7.48	—	11.04	Agostonfalva	—	—	—	2.34	7.20								
Várad-Velinte	8.28	—	12.17	Apatia	—	—	—	3.02	8.01								
Oradia-mare	8.28	—	12.17	Feldióra	—	—	—	4.41	10.05								
P. Ladány	10.37	—	4.03	Brașov	—	—	—	5.30	11.02								
Szolnok	10.51	—	10.37	Timișu	—	—	—	6.03	11.37								
Buda-pesta	12.37	—	12.59	Predealu	—	—	—	6.35	12.14								
Viena	2.58	—	4.45	Bucuresci	—	—	—	7.14	1.09								
	6.00	—	10.05					—	—								
	6.35	—	10.50					—	—								
	3.00	—	6.05					—	—								

Nota: Orele de nopte suntu cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI Brașov.